

A9-0205/2023

1.6.2023

POROČILO

o sistemu Evropskih šol – stanje, izzivi in obeti
(2022/2149(INI))

Odbor za kulturo in izobraževanje

Poročevalka: Ilana Cicurel

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	12
INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	15
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	16

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o sistemu Evropskih šol – stanje, izzivi in obeti (2022/2149(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 165 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju Konvencije o statutu Evropskih šol¹,
- ob upoštevanju študije z dne 9. junija 2022 za Odbor za kulturo in izobraževanje o sistemu Evropskih šol – stanje, izzivi in obeti²,
- ob upoštevanju poročila Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj iz decembra 2022 z naslovom *PISA for Schools: How The European Schools Compare Internationally 2022* (PISA za šole 2022: primerjava Evropskih šol na mednarodni ravni za leto 2022),
- ob upoštevanju končnega poročila Evropske agencije za vključujoče izobraževanje oseb s posebnimi potrebami za leto 2022 z naslovom *External evaluation of the Implementation of the European Schools' Action Plan on Educational Support and Inclusive Education* (Zunanja ocena izvajanja akcijskega načrta evropskih šol za podporo izobraževanju in vključujočemu izobraževanju),
- ob upoštevanju poročila Evropskega računskega sodišča z dne 25. novembra 2022 z naslovom *Report on the annual accounts of the European Schools for the financial year 2021* (Zaključni račun Evropskih šol za proračunsko leto 2021),
- ob upoštevanju medinstitucionalne razglasitve evropskega stebra socialnih pravic³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. septembra 2011 o sistemu Evropskih šol⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. novembra 2021 o evropskem izobraževalnem prostoru: skupni celostni pristop⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. maja 2022 o vzpostavitvi evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 – mikrokvalifikacije, individualni izobraževalni računi in učenje za trajnostno okolje⁶,

---

¹ [UL L 212, 17.8.1994, str. 3.](#)

² Študija z naslovom *The European Schools system: State of Play, Challenges and Perspectives* (sistem Evropskih šol – stanje, izzivi in obeti), Evropski parlament, Generalni direktorat za notranjo politiko, tematski sektor B – strukturna in kohezijska politika, 9. junij 2022.

³ UL C 428, 13.12.2017, str. 10.

⁴ [UL C 56 E, 26.2.2013, str. 14.](#)

⁵ UL C 205, 20.5.2022, str. 17.

⁶ [UL C 479, 16.12.2022, str. 65.](#)

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. marca 2021 o oblikovanju politike za digitalno izobraževanje⁷,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. julija 2016 o izvajanju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s posebnim poudarkom na sklepnih ugotovitvah Odbora Združenih narodov za pravice invalidov⁸,
  - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za kulturo in izobraževanje (A9-0205/2023),
- A. ker je sistem Evropskih šol edinstven in že od svoje ustanovitve v petdesetih letih prejšnjega stoletja dokazuje svoje prednosti in kakovost, kar na primer dokazujeta priznanje evropske mature v vseh državah članicah in stalno naraščanje števila akreditiranih Evropskih šol; ker bi moral imeti vsak državljan EU možnost, da izkoristi tako izobraževanje;
  - B. ker bi moral imeti vsakdo možnost izkoristiti vrsto izobraževanja, ki ga zagotavlja sistem Evropskih šol, in ker je treba vsakemu šolskemu sistemu v Evropski uniji omogočiti, da izkoristi pedagoško strokovno znanje sistema Evropskih šol;
  - C. ker sistem Evropskih šol z združevanjem izobraževalnih sistemov držav članic prek vzporednih jezikovnih oddelkov z močno evropsko razsežnostjo, občutkom pripadnosti in kulturno identiteto, večjezičnim izobraževanjem in poudarkom na naravoslovju, tehnologiji, inženirstvu, umetnosti in matematiki ter s pedagoškimi inovacijami predstavlja prostor in vir izkušenj za reformo izobraževanja, pa tudi za oblikovanje evropskega izobraževalnega prostora;
  - D. ker mora biti sistem Evropskih šol v celoti usklajen z izobraževalnimi politikami, ki jih predlaga Evropska unija; ker je osrednji cilj sistema Evropskih šol olajšati mobilnost in prenos v vse nacionalne izobraževalne sisteme in iz njih, pri čemer morajo države članice zagotoviti pravičen in enakopraven prenos učnih rezultatov sistema Evropskih šol;
  - E. ker je prednost upravljalvske strukture sistema Evropskih šol ta, da ohranja neposredno povezavo z državami članicami, a potrebuje prenovo zaradi jasnih omejitev, ki jih ima pri odločanju, upravljanju sprememb in strukturirane izmenjave dobre prakse z nacionalnimi izobraževalnimi sistemi;
  - F. ker je treba razširiti vlogo in oblike ukrepov Komisije v sistemu Evropskih šol, saj je njeno sodelovanje trenutno omejeno na proračunske zadeve, medtem ko so enako pomembni vidiki izobraževanja, delovanja in človeških virov so izključeni iz enačbe;
  - G. ker ima sedanji sistem zaposlovanja učiteljev v sistemu Evropskih šol resne pomanjkljivosti, kar povzroča neskladje med dejanskimi potrebami ter osebjem, ki ga države članice dejansko napotijo, težave z letnimi načrti zaposlovanja, težave pri iskanju usposobljenih učiteljev in osebja, negotove delovne pogoje za lokalno zaposlene

⁷ UL C 494, 8.12.2021, str. 2.

⁸ [UL C 101, 16.3.2018, str. 138.](#)

učitelje in drugo izobraževalno osebje ter težave s stalnim strokovnim razvojem; ker je treba povečati privlačnost sistema Evropskih šol za izobraževalno skupnost;

- H. ker kljub napredku, ki ga je sistem Evropskih šol naredil pri vključevanju učencev s posebnimi potrebami, invalidnostjo ali učnimi razlikami, primanjkuje psihološke podpore, povečuje pa se tudi potreba po intenzivni učni pomoči; ker so komunikacija in ustrezni zaposlitveni svežnji nepogrešljivi, če naj bi izobraževalno in psihološko osebje učencem zagotavljalo kakovostno, prilagojeno in stalno podporo;
- I. ker je naloga sistema Evropskih šol zagotoviti, da je za vse jezike EU, vključno z malimi, enako dobro poskrbljeno, ter spodbujati jezikovno in kulturno raznolikost, hkrati pa krepi evropsko razsežnost učenja; ker je treba pozdraviti načrte, da bodo v Bruslju do leta 2028 zastopani vsi jezikovni oddelki v primarnem in sekundarnem ciklu;
- J. ker imajo starši nepogrešljivo vlogo v šolah, tudi z organiziranjem zunajšolskih dejavnosti ter zagotavljanjem prevoza in drugih storitev, zastopajo pa jih predana združenja staršev;
- K. ker sredstva EU predstavljajo večji del proračuna sistema Evropskih šol, kar pomeni, da mora Parlament strožje nadzirati upravljanje in delovanje sistema, cilji in prednostne naložbe, ki jih je EU sprejela na področju izobraževanja, pa bi se morali v sistemu bolje odražati;
- L. ker nekatere države gostiteljice, ki so odgovorne za zagotavljanje in vzdrževanje šolskih stavb, pri tem niso dovolj odgovorne, kar je že povzročilo resne težave, zlasti v Bruslju, kjer se šole spopadajo s prezasedenostjo; ker so tovrstne težave močno vplivale na izobraževalne standarde in organizacijske vidike, pa tudi na varnost, zaščito in dobro počutje učencev in osebja;

Stanje in prihodnost

1. poudarja, da so potrebni kritična in poglobljena ocena vseh vidikov sistema Evropskih šol, njegova reforma, da bo kos izzivom prihodnosti, in širitev dejavnosti navezovanja stikov, da bo služil kot model za izmenjavo dobrih praks med izobraževalnimi sistemi;
2. poziva svet guvernerjev Evropskih šol, naj posodobi poslanstvo, načela in cilje sistema s sprejetjem nove listine sistema Evropskih šol, ki bo primerna za 21. stoletje ter bo znova poživila sistem in določala realistične cilje, na podlagi katerih ga bo mogoče oceniti, pri čemer naj črpa iz notranjega in zunanjega strokovnega znanja; poziva, naj se ta nova listina sistema Evropskih šol uvede do konca leta 2024;
3. poziva Komisijo, naj oceni vlogo sistema Evropskih šol pri vzpostavitvi evropskega izobraževalnega prostora, tudi v zvezi z učenjem jezikov in močno evropsko razsežnostjo učenja, ter pri samodejnem vzajemnem priznavanju mature po vsej EU na podlagi uveljavljenega modela evropske mature;
4. poziva, naj bo vloga Komisije celovitejša in bolj dejavna, zlasti pri povezovanju sistema Evropskih šol in evropskega izobraževalnega prostora; izrecno želi, da bi bil generalni direktorat za izobraževanje, mladino, šport in kulturo zelo vključen v sodelovanju Komisije s sistemom Evropskih šol;

5. poziva k večji odgovornosti in preglednosti, strožjemu parlamentarnemu nadzoru in pregledu ter boljšemu komuniciranju, da bi izboljšali prepoznavnost in razumevanje sistema Evropskih šol in evropske mature na vseh ravneh;
6. želi spomniti države članice na obveznost, da v skladu s konvencijo o statutu Evropskih šol odobrijo in ohranijo nediskriminatorni vpis na univerzo in poskrbijo, da bosta popolna izobrazba in akademski napredek zagotovljena tudi učencem brez jezikovnega oddelka; poziva svet guvernerjev in države članice, naj poskrbijo za pravičen in enakopraven prenos učnih rezultatov iz sistema Evropskih šol ter evropske diplome v enakovrednostne tabele in za potrebne popravke v nacionalnih sistemih pretvorbe, da bi v celoti spoštovali načelo enakega obravnavanja in zagotovili, da se bodo lahko vsi učenci uspešno preselili v katero koli državo članico;
7. poziva k tesnejšemu odnosu med sistemom Evropskih šol ter lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi izobraževalnimi ekosistemi, zlasti z izmenjavo dobre prakse in sodelovanjem pri programih in dejavnostih s partnerskimi šolami iz nacionalnih sistemov;

Upravljanje, vodenje in pravna vprašanja

8. poziva Komisijo, naj pod vodstvom neodvisnega predsednika do konca leta 2024 v sodelovanju z uradom generalnega sekretarja Evropskih šol in svetom guvernerjev opravi poglobljen pregled struktur upravljanja in vodenja sistema Evropskih šol in vsake šole posebej ter naj pri pregledu preuči vloge, odgovornosti in strukture na vseh ravneh, da bi ocenili neodvisnost funkcij in morebitna navzkrižja interesov, ter opredelili regulativna vprašanja, ki ovirajo sistem Evropskih šol;
9. vztraja, da je treba racionalizirati in povečati prožnost odločanja sveta guvernerjev z uporabo alternativnega sistema glasovanja z okrepljenim posvetovanjem z deležniki sistema Evropskih šol, da bi se lahko svet guvernerjev bolje odzval na potrebe šol;- poleg tega vztraja, da je potrebno natančno obveščanje o odločitvah v okviru sistema Evropskih šol;
10. poziva k jasno določenim odgovornostim, preglednemu odločanju, dveletnim ocenam uspešnosti ter načrtom usposabljanja in razvoja na osrednji ravni in na ravni šol za vse vodstvene delavce, vključno s strukturiranim uvajanjem;
11. poziva, naj urad generalnega sekretarja in trojka sveta guvernerjev Parlamentu od leta 2024 naprej, v sodelovanju z vsemi deležniki sistema Evropskih šol, predložita podrobno skupno letno poročilo o sistemu Evropskih šol, ki bo Parlamentu omogočilo, da spremlja napredek pri reformah in ciljih, opozarja na glavne težave in ima stalno vlogo pri nadzoru in upravljanju sprememb;
12. poziva svet guvernerjev, naj:
  - (a) pojasni uporabo primarne in sekundarne zakonodaje EU za sistem Evropskih šol;
  - (b) oceni skladnost s standardi na področju zdravja, varnosti in zaščite v šolah;

- (c) zagotovi, da bodo pogodbeni in delovni pogoji lokalno zaposlenih učiteljev popolnoma v skladu z delovno zakonodajo in načeli EU in držav članic;
  - (d) spremeni kadrovske predpise in splošna pravila Evropskih šol ter izrecno pojasni pristojnosti odbora za pritožbe v razmerju do nacionalnih sodišč, da ne bo nobenih vrzeli v pravni zaščiti;
  - (e) vzpostavi neodvisnega varuha, ki bo obravnaval pritožbe o nepravilnostih in posredoval v sporih in
  - (f) razvije kodeks dobrega upravnega ravnanja, ki bo zajemal generalni sekretariat Evropskih šol in upravljanje vseh šol;
13. zahteva revizijo mandata Evropskega računskega sodišča in službe Komisije za notranjo revizijo za pripravo letnih mnenj in priporočil o različnih vidikih sistem Evropskih šol in še, da se ta mnenja in priporočila predstavijo Parlamentu v okviru razprav o skupnem letnem poročilu o sistemu Evropskih šol;

Sredstva, infrastruktura in osebje

14. spodbuja države članice, naj v celoti izpolnijo svoje obveznosti do sistema Evropskih šol, zlasti v zvezi z napotitvijo usposobljenih učiteljev in drugega usposobljenega pedagoškega osebja ter zagotavljanjem ustrezne infrastrukture (primerni prostori, njihovo vzdrževanje in izboljšanje), in poziva k zavezujočemu sistemu neposrednih finančnih prispevkov, da bi zagotovili večjo prožnost za sistem Evropskih šol in države članice;
15. poziva, naj se do sredine leta 2025 ustanovi posebna projektna skupina, sestavljena iz predstavnikov vseh, ki prispevajo v proračun sistema Evropskih šol, ki bi vključevala primerne pedagoške strokovnjake iz urada generalnega sekretarja, Komisije in držav članic, ob upoštevanju načrtovanega pregleda veljavnega sporazuma o delitvi stroškov v šolskem letu 2025/2026, katere naloga bo podati konkretne predloge za rešitev kritičnih vprašanj v zvezi z viri ter razviti celovit, ustrezen in trajnosten model delitve stroškov, ki bo sistemu Evropskih šol omogočil, da izpolni svoje poslanstvo v skladu z novo listino sistemu Evropskih šol;
16. spodbuja države članice gostiteljice, naj infrastrukturo sistema Evropskih šol vključijo v vse nacionalne naložbene načrte za šolsko infrastrukturo; poziva Komisijo in države članice, naj sodelujejo pri zagotavljanju, da bo sistem Evropskih šol lahko izkoristil prihodnja izplačila iz mehanizma za okrevanje in odpornost državam članicam, pri tem pa naj upoštevajo prihodnje ocene nacionalnih načrtov in vse ustrezne posodobitve, kot so posodobitve, povezane s poglavji RepowerEU;
17. poziva svet guvernerjev, naj nujno odpravi stalno pomanjkanje učiteljev ter zagotovi stabilno in pravično zaposlitev za vse s tem, da zadrži osebje in zmanjša njegove menjave ter tako tudi prepreči beg možganov; v zvezi s tem poziva k dodatnim sredstvom ter boljšemu in pravičnemu zaposlitvenemu svežnju za napoteno in lokalno zaposleno osebje, ki bo nudil konkurenčno plačilo, bolj izenačene plače za predšolske, osnovno- in srednješolske učitelje, jasnost glede zaposlitvenega statusa ter stabilnost,

sistem stalnega poklicnega razvoja in nadaljnje poklicne možnosti v sistemu Evropskih šol in zunaj njega;

18. poziva, naj se učiteljem in šolam zagotovi večja avtonomija, da se bodo lahko bolje odzivali na posebne potrebe in razmere, hkrati pa naj se strogo zagotovi, da bodo to večjo avtonomijo spremljali strožji mehanizmi ocenjevanja in odgovornosti, da bodo zagotovljeni usklajeni standardi;
19. poziva, naj se v šolah uvedejo dodatna delovna mesta na srednjih vodstvenih položajih, ki bodo osredotočena na visokokakovostne metodologije poučevanja in učne načrte, ter naj bodo vsi nacionalne napotitve bolj pregledni in odprti;
20. priznava in spodbuja delo šolske skupnosti, zlasti staršev, v šolskem življenju, na primer pri omogočanju zunajšolskih dejavnosti, ter vztraja, da je treba spremljati dejavnosti šol, da bi zagotovili dobro upravljanje, ustrezne pedagoške kvalifikacije, cenovno dostopnost in vključenost; opozarja, da je konvencijo staršem dodeljena vloga pri upravljanju sistema Evropskih šol, in poziva, naj se ta vloga ustrezno prizna;
21. poziva k nujnemu letnemu pregledu politike vpisa in šolnin, da bi zagotovili mesto za vse učence iz prve kategorije, razširili socialno-ekonomsko kombinacijo z odprtjem sistema Evropskih šol za več kategorij učencev in izkoristili celoten potencial akreditiranih Evropskih šol, vključno za obravnavo vprašanja prenatrpanosti; poudarja pomen strogega izvrševanja pravila o sorojencih in vztraja, da pravni stroški staršem ali zakonitim skrbnikom ne bi smeli preprečevati, da bi se pritožili na odločitve osrednjega organa za vpis, ki kršijo pravila o vpisu;
22. poleg tega poziva svet guvernerjev, naj pripravi ambiciozen načrt mobilnosti za sistem Evropski šol na vseh ravneh in ga redno posodoblja, da bi šolski prevoz postal učinkovitejši, cenovno ugodnejši, dostopnejši in okolju prijaznejši;

Izobraževalna in pedagoška kakovost

23. poziva svet guvernerjev, naj izboljša izobraževalne in pedagoške standarde, tako da:
  - (a) ustanovi projektno skupino, ki bo imela ustrezno pedagoško strokovno znanje in bo izvajala odprta, pregledna in redna posvetovanja z deležniki ter pregledala pristop k zagotavljanju kakovosti, vzpostavljen v okviru reforme Evropskih šol leta 2009, da bo pregled končan do sredine leta 2024, da bo od takrat redno posodobljen, da ga bodo spremljali jasni kazalniki ter da se bo spremljal in ocenjeval;
  - (b) uvede okrepljen in odgovoren sistem inšpekcijskih pregledov, vključno z enoto za zagotavljanje kakovosti v okviru urada generalnega sekretarja, ki jo sestavljajo stalni in napoteni inšpektorji, inšpekcijski pregledi posameznih subjektov in postopki nadaljnjega ukrepanja, ki vključujejo akreditirane Evropske šole;
  - (c) poveča vlogo enote za pedagoški razvoj pri uradu generalnega sekretarja in skupnega odbora za poučevanje in

- (d) zagotovi sodelovanje sistema Evropskih šol v programih in pobudah EU, kot so učiteljske akademije Erasmus+ in evropski izobraževalni prostor;
24. poziva svet guvernerjev in urad generalnega sekretarja, naj do konca leta 2024 razvijeta strategijo stalnega strokovnega izpopolnjevanja in uvajalni program za učitelje in drugo pedagoško osebje v celotnem sistemu Evropskih šol, ter vztraja pri širokem pristopu k stalnemu razvoju, tudi v smislu predmetov in metodologij, da bi razširili poklicne možnosti ter vzpostavili kolektivno učinkovitost in formalne strukture, ki učitelje podpirajo pri oblikovanju, izvajanju, ocenjevanju in izmenjavi dobrih pedagoških praks in gradiva med učilnicami in celotnim sistemom;
25. poziva države članice, naj izkoristijo celoten potencial izkušenih učiteljev iz sistema Evropskih šol, da postanejo vodje usposabljanja in mentorji v nacionalnih sistemih, svet guvernerjev pa, naj v ta namen oblikuje spodbude in smernice, ter poudarja vlogo, ki bi jo moral imeti sistem Evropskih šol pri oblikovanju evropskega modula za učitelje, ki naj bo del začetnega usposabljanja učiteljev po vsej EU;
26. vztraja, da morajo šole izkoristiti potencial posamezniku prilagojenega učenja; poziva svet guvernerjev, naj okrepi obstoječe okvire in izvaja skladno, enotno in sistematično politiko vključevanja v sistem Evropskih šol, ki bo zagotavljala kakovostno, vključujoče izobraževanje, preprečevala izključenost zaradi invalidnosti, omogočala razumno prilagajanje, prilagajala razmerje med učitelji in učenci, uporabljala prožen učni načrt, znatno povečala število usposobljenega pedagoškega in psihološkega podpornega osebja ter zagotavljala storitve usmerjanja in mentorstva; poziva, naj se naredi napredek pri priznavanju učnih rezultatov učencev s posebnimi potrebami, invalidnostjo ali učnimi razlikami s potrdilom ali diplomo ob koncu študija, če ne opravljajo evropske diplome; spodbuja uvedbo indeksa vključenosti v sistem Evropskih šol;
27. poziva svet guvernerjev in urad generalnega sekretarja, naj spodbujata varno učno okolje, v katerem ni dovoljena nobena oblika nasilja, in okrepi boj proti vrstniškemu nasilju in spletnemu nadlegovanju v sistemu Evropskih šol z razvojem usklajenega pristopa za celotno šolo, ki bo vključeval ozaveščanje, usposabljanje, smernice za obravnavo vrstniškega nasilja in spletnega nadlegovanja, spodbujanje sistema medsebojne podpore, ki vključuje aktivne in dobro usposobljene učitelje in starše, ter jasen in izvršljiv sistem sankcij na vseh ravneh;
28. poziva svet guvernerjev in urad generalnega sekretarja, naj ocenita, kako poteka vključevanje modulov poklicnega izobraževanja in usposabljanja v sistem Evropskih šol, vzpostavita partnerstva z ustanovami za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter preučita možnost, da bi po vsej Evropski uniji ustanovili akreditirane Evropske šole za poklicno izobraževanje in usposabljanje;
29. vztraja, da je treba vsem učencem zagotoviti celovito in visokokakovostno izobraževanje, zlasti v maternem jeziku in učencem, ki so brez jezikovnega oddelka v primarnem in sekundarnem ciklu; poziva svet inšpektorjev, naj se z učenci, učitelji in starši posvetuje o učinku zmanjšanja števila učnih ur in predmetov ali združevanja različnih ravni razredov, kadar je učencev premalo;

30. poziva svet inšpektorjev, naj redno pregleduje poučevanje drugega in tretjega jezika na podlagi najnovjših pedagoških smernic o uvedbi branja in pisanja v zgodnjem izobraževanju, metodah sodelovalnega poučevanja in primernosti diferenciranega učenja, da bi učencem vseh starosti zagotovili učenje jezikov;
31. poziva k večji mobilnosti učencev in učiteljev v sistemu Evropskih šol ter v druge šolske sisteme in iz njih ter k posodobitvi obstoječih učnih načrtov, da bi dodatno okrepili evropsko razsežnost, na primer s pregledom učnega načrta evropske zgodovine, tudi o vlogi manjšin, s poučevanjem državljske vzgoje kot samostojnega predmeta, vključevanjem „evropskih ur“ na vseh ravneh izobraževanja, s poudarkom na pomenu evropske dediščine in vrednot, ter z razvojem podjetništva in mehkih veščin; vztraja, da je treba ohraniti sedanjo raven verskega in etičnega izobraževanja;
32. poziva svet guvernerjev, naj spodbudi okoljsko učenje in digitalno izobraževanje v sistemu Evropskih šol, tudi z izvajanjem evropskega okvira kompetenc za trajnostnost in okvira digitalnih kompetenc, vztraja pri izboljšanju poučevanja zelenih in digitalnih znanj in spretnosti ter poziva sistem Evropskih šol, naj sodeluje pri pobudah, kot je evropsko potrdilo o digitalnih znanjih in spretnostih, hkrati pa še naprej ceni tradicionalne metode učenja, pri katerih se uporabljajo tiskane knjige, in se bori proti digitalni izključenosti;
33. predlaga, naj se vsako leto organizira prireditve za izmenjavo dobre pedagoške prakse, izmenjavo znanja med šolami, učitelji in učenci ter predstavitev njihovega dela in projektov širšemu sistemu, na katerega bi povabili nacionalne predstavnike izobraževanja, da bi se bolje seznanili s sistemom Evropskih šol;
34. poziva k vzpostavitvi uradne skupnosti diplomantov sistema Evropskih šol in ukrepov za ozaveščanje o njej ter k zbiranju podatkov o izobraževalnih poteh učencev po diplomah, urad generalnega sekretarja pa se pooblasti, da zbira anonimizirane informacije;
35. poziva, naj bodo finančni prispevki EU za sistem Evropskih šol v prihodnjih proračunih EU ločena proračunska vrstica, kar bi povečalo preglednost, zagotovilo strateško načrtovanje in olajšalo parlamentarni nadzor, tudi v postopku razrešnice, ter zahteva, da se sistem Evropskih šol vključi v razvoj evropskega izobraževalnega prostora, da bosta tesno medsebojno povezana;
36. želi, da bi sistem Evropskih šol postal zgled za visokokakovostno večjezično in večkulturno izobraževanje v Evropi in zunaj nje in dokaz, da lahko na področju izobraževanja slogan „združeni v raznolikosti“ postane resničnost; poziva vse deležnike, naj si kot soustvarjalci prizadevajo uresničiti ta cilj, tudi z večjim sodelovanjem z akreditiranimi Evropskimi šolami, katerih vključevanje in razvoj sta ključna za celoten sistem; poziva k ponovni oceni akreditiranih Evropskih šol, da bi ocenili načine za razširitev sistema Evropskih šol na vse države članice z uvedbo prožnejših postopkov in zahtev za akreditacijo šol ob hkratnem izboljšanju zagotavljanja kakovosti in inšpekcijskih pregledov;
37. izraža željo, da bi bil Evropskega parlamenta zastopan v svetu guvernerjev in poziva, naj neodvisen zunanji strokovni organ preuči in predlaga alternativne modele

upravljanja, vključno s pregledom Konvencije o statutu evropskih šol in možnostjo nadomestitve medvladnega pravnega statusa šol z nadnacionalnim evropskim modelom;

◦

◦ ◦

38. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

I. Trenutno stanje

Sistem Evropskih šol sega v petdeseta leta 20. stoletja in v čas Evropske skupnosti za premog in jeklo. Zapuščino tega sistema povzemajo besede Marcela Decombisa (1916–2003), takratnega direktorja Evropske šole v Luxembourggu, ki še vedno odmevajo v današnji Evropski uniji.

„[...] vzgajani so drug ob drugem, od otroštva jih ne obremenjujejo razdiralni predsodki, zavedajo se vsega, kar je v različnih kulturah čudovito in koristno, in ko bodo odraščali, se bodo zavedali, da sodijo skupaj. Na svoje dežele bodo še naprej gledali z ljubeznijo in ponosom, postali bodo Evropejci, ki so izobraženi in pripravljeni dokončati ter utrditi delo, ki so ga začeli njihovi očetje, da bi Evropa bila združena in cvetoča.“

Evropske institucije, tudi Evropski parlament, so se odločile za nadaljevanje tega izobraževalnega modela. V okviru medvladne konvencije je bilo v sistemu Evropskih šol do danes ustanovljenih 13 Evropskih šol v šestih različnih državah s skupno 28.765 učenci v šolskem letu 2022–2023 ter 22 akreditiranih Evropskih šol.

Poročilo PISA za šole 2022 potrjuje prednosti, ki jih ima uspešnost Evropskih šol, zlasti pri zagotavljanju visokokakovostnega, večjezičnega izobraževanja z močno evropsko razsežnostjo za otroke osebja evropskih institucij, hkrati pa se vse bolj odpira za druge kategorije učencev. Sistem Evropskih šol ponuja zmogljivo vrsto izobraževanja, ki je po svoji naravi zelo evropska in bi morala biti zgled vsakemu izobraževalnemu sistemu v Evropski uniji.

Živimo v času posebnega zagona, saj so naložbe v izobraževanje visoko na evropski agendi prednostnih nalog. Zaporedne krize, s katerimi se sooča Evropska unija, so predstavljale različne izzive, vendar so tudi pozitivno vplivale na evropsko povezovanje ter enotnost in strateško neodvisnost EU. Pandemija covid-19 je na primer Evropsko unijo usmerila na digitalno pot za zagotavljanje pedagoške kontinuitete z njenimi prednostmi in pomanjkljivostmi. Poleg tega je izobraževalnim skupnostim omogočila, da v celoti izkoristijo potencial orodij IKT za izmenjavo, izobraževanje in usposabljanje zunaj lastnih institucij in prek meja. Tako kot še nikoli prej sta izobraževanje in usposabljanje postala osrednjega pomena za evropsko odpornost in njeno suverenost.

Glede na temeljni izziv boja za pluralistično družbo so se evropski nosilci odločanja skupaj dogovorili, da bo Evropska unija z vzpostavitvijo evropskega izobraževalnega prostora postala izobraževalna sila, Evropske šole pa morajo postati sestavni del te pobude. Sistem Evropskih šol je bogastvo, ki ga ne bi smeli skrivati, moral bi sijati in okrepiti naše nacionalne izobraževalne sisteme. Obravnavati ga je treba kot varen prostor za razvoj skupne pedagoške kulture in resnično izmenjavo dobrih praks. Evropska matura bi lahko bila koristno orodje za vzajemno priznavanje šolskih diplom. To bo podprlo Evropsko unijo pri doseganju njenih novih izobraževalnih ambicij, kar je očitno s podvojitvijo sredstev za program Erasmus+ za obdobje 2021–2027 in ustanovitvijo učiteljskih akademij. Učenci sistema Evropskih šol bodo pogosto povedali, da je „v vsaki šoli malo Evrope.“ Vendar je naloga vseh nas, akterjev na

tem področju in političnih nosilcev odločanja, da izkoristimo priložnost in uresničimo potencial, da bo to postalo resničnost za vse šole po Evropski uniji.

II. Ocena poročevalke

Študija o sistemu evropskih šol, ki jo je naročil Odbor Evropskega parlamenta za kulturo in izobraževanje¹, ter obsežna posvetovanja z deležniki² kažejo, da sistem Evropskih šol na številnih področjih resnično daje odlične rezultate. Vendar še vedno obstajajo resne težave pri vodenju, upravljanju in financiranju, kar ovira potencial sistema in negativno vpliva na celotno šolsko skupnost. Te težave se nanašajo na pravna vprašanja, vire, infrastrukturo, zaposlovanje osebja ter izobraževalne in pedagoške elemente, kar opozarja na veliko potrebo po reformi.

Okvir upravljanja sistema Evropskih šol, ki ga ureja medvladna konvencija, ima svoje dobre strani. Ustvaril je kakovostno izobraževanje na visoki ravni, ki temelji na vrednotah in načelih Evropske unije. Z leti pa je postal žrtev hitrega razvoja in širitve sistema Evropskih šol. Sistem upravljanja sistema Evropskih šol je dosegel svoje meje pri reševanju težav in nudenju ustreznih sprememb. Razlog za to so strukture in mehanizmi pod vladnim nadzorom, ki zahtevajo izrazitejši pedagoški nadzor, ustrezno sodelovanje Evropske komisije in strožji nadzor Evropskega parlamenta.

Deležniki so soglasno izrazili, da so ponosni na edinstvenost izobraževalnega modela, ki na enem mestu združuje evropsko enotnost, raznolikost in identiteto, vendar so izrazili tudi zaskrbljenost. S tem se priznava, da bi lahko bil sistem Evropskih šol veliko boljši. Medvladna konvencija po mnenju večine deležnikov ne ustreza več svojemu namenu. Zahteva po soglasju ovira spremembe, prisotno pa je tudi očitno pomanjkanje odgovornosti in nadzora. Poleg tega državam članicam ne uspe napotiti učiteljev ustrezne ravni na delo v tujino, bruseljske šole so prenatrpane, Komisija pa bi morala imeti vlogo solastnice sistema Evropskih šol. Sistem pogosto nima močne pedagoške perspektive, poudarek pa bi poleg proračunskih vidikov moral biti na poučevanju in učenju. Sistem Evropskih šol bi bilo treba posodobiti, njegovi učni načrti pa bi se morali hitreje prilagajati sedanjim svetovnim in geopolitičnim izzivom, razmeram in prehodom. Nekateri deležniki priznavajo, da so bili slišani, vendar to ni nujno privedlo do ukrepanja, razen če so izvajali ogromen pritisk. Obstajajo delovne skupine, ki delajo dobro in ustvarjajo nove zamisli, vendar jim primanjkuje sredstev za pripravo izvedljivih predlogov, ki bi imeli oprijemljive rezultate.

Evropski parlament je o sistemu Evropskih šol nazadnje poročal leta 2011. V tem poročilu so se že takrat obravnavala glavna vprašanja, vendar je čas pokazal, da obstajajo očitne omejitve glede zmožnosti sistema Evropskih šol za izvajanje teh priporočil. Poročevalka je zato prepričana, da bi moral Evropski parlament pomagati pri oblikovanju nove vizije za prihodnost sistema Evropskih šol. Za izboljšanje tega edinstvenega izobraževalnega modela so potrebni večja odgovornost, inovacije na področju upravljanja in politična volja za spodbujanje pedagoške odličnosti. Zato namen tega poročila, ki ga podpira skupna vizija, oblikovana med posvetovanji, ni zlasti ponuditi odgovore, temveč akterjem sistema Evropskih

---

¹[https://www.europarl.europa.eu/thinktank/sl/document/IPOL_STU\(2022\)699647](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/sl/document/IPOL_STU(2022)699647)

²Poročevalka je obiskala Evropsko šolo Bruselj II (Woluwe) in se sestala z naslednjimi deležniki: generalnim sekretarjem in namestnikom generalnega sekretarja sistema Evropskih šol, predstavniki irskega predsedstva v svetu guvernerjev in svetu inšpektorjev, direktorji in namestniki direktorjev tradicionalnih in akreditiranih Evropskih šol, medšolskim odborom za poučevanje ter predstavniki organizacij Interparents in CoSup.

šol dati usmeritve in instrumente za oblikovanje lastnih rešitev. Poročevalka želi vzpostaviti večjo prožnost in ponuditi konkretna sredstva za ukrepanje, da bi sistem Evropskih šol postal gonilo lastnega razvoja.

Kar zadeva pedagogiko, je poročevalka ugotovila, da so leta naložb obogatila sistem, vendar so potrebna dodatna prizadevanja, da bi imeli koristi tudi vlagatelji. Stalni strokovni razvoj in izmenjava najboljših pedagoških praks v sistemu Evropskih šol in zunaj njega trenutno nista dovolj osrednja. Preveč je odvisen od dobre volje, saj bi ga bilo treba namesto tega institucionalizirati in postaviti v osrčje identitete šol. V zvezi z evropskim izobraževalnim prostorom poročevalka poziva k jasni okrepitvi pedagoškega razvoja in vzpostavitvi formalnih struktur za izmenjavo najboljših praks, ki bi vključevale učitelje in inšpektorje. Sistem Evropskih šol mora izkoristiti izkušnje, ki jih učitelji pridobijo med delom v teh šolah, tako da jim ponudi možnost, da pozneje postanejo vodje usposabljanj v svojih državah. Posebnost učiteljev Evropskih šol je njihova izpostavljenost različnim izobraževalnim pristopom, kar vodi v reflektivno prakso. Prav to bi morali posredovati svojim nacionalnim kolegom. Poleg tega bo le s sistematizacijo prispevka sistema Evropskih šol k izmenjavi med 27 nacionalnimi izobraževalnimi sistemi ta sistem resnično postal gonilo sprememb na področju izobraževanja v Evropski uniji. Sistem Evropskih šol bi lahko bil na primer ključni akter pri oblikovanju evropskega modula učiteljev, ki bi ga bilo treba vključiti v začetno usposabljanje učiteljev po vsej Evropski uniji. Potrebna bi bila le minimalna dodatna naložba, da bi sistem postal bolj legitimen, privlačen, koristen in prepoznaven po vsej Evropi.

Poročevalka poudarja, da je Evropska unija dejansko ustvarila presenetljiv in živ „laboratorij“, ki ponuja visokokakovostno večjezično izobraževanje in ima zelo uspešne učence, ustvarja resnično evropsko osebje, učitelje in inšpektorje, ki so pedagoška moč sistema. Je kraj nacionalne identitete in močnega občutka evropske pripadnosti, ki temelji na učnem načrtu, ki spoštuje nacionalne sisteme, hkrati pa je rezultat izobraževalnih izmenjav iz vse Evrope. Ne nazadnje, sistem Evropskih šol je skupnost, ki želi prevzeti nalogo obogatitve nacionalnih sistemov s svojo evropsko pedagoško kulturo, inovativnimi praksami in poudarkom na učenju jezikov.

Poročevalka poziva, naj se v tem sistemu izvede revolucionarna sprememba, da se bo sčasoma lahko še naprej pozitivno razvijal. To pomeni korenito preoblikovanje filozofske podlage sistema, povečanje njegove privlačnosti in zvišanje števila njegovih upravičencev, tako da se bodo njegove koristi razširile na mlade v Evropi, tudi če ne obiskujejo ene od teh šol, in na Evropsko unijo kot celoto. Srednje- in dolgoročno bo sistem Evropskih šol morda moral nadomestiti sedANJI model upravljanja s sistemom, ki je podoben evropski skupnosti. Jasno je, da je naložba v tradicionalne Evropske šole in v akreditirane evropske šole naložba v Evropsko unijo kot celoto.

Poročevalka želi izraziti podporo izobraževalni skupnosti sistema evropskih šol, zlasti deležnikom, ki so se sestali med posvetovanji, ter tistim ženskam in moškimi, ki si s svojim vsakodnevnim delom prizadevajo, da bi šole postale boljše. Tako prispevajo k temu, da bo Evropa postala izobraževalna sila v službi prihodnosti naših otrok.

INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU

Datum sprejetja	25.5.2023
Izid končnega glasovanja	+: 22 -: 0 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Tomasz Frankowski, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Martina Michels, Niklas Nienaß, Peter Pollák, Andrej Slabakov (Andrey Slabakov), Massimiliano Smeriglio, Sabine Verheyen, Milan Zver
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Isabella Adinolfi, João Albuquerque, Marcel Kolaja, Salima Yenbou
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Karen Melchior, Eleni Stavru (Eleni Stavrou)

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

22	+
ECR	Andrey Slabakov
PPE	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Alexander Alexandrov Yordanov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Eleni Stavrou, Sabine Verheyen, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Karen Melchior, Salima Yenbou
S&D	João Albuquerque, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Massimiliano Smeriglio
The Left	Niyazi Kizilyürek, Martina Michels
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienaa

0	-

1	0
NI	Andrea Bocskor

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani